

Bruselj, 30.11.2012
COM(2012) 713 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Pomorska strategija za Jadransko in Jonsko morje

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Pomorska strategija za Jadransko in Jonsko morje

S svojo lego v srednjem in severnem Sredozemlju sta Jadransko in sosednje Jonsko morje pomembno pomorsko in morsko območje v Evropi. Možnost pristopa k EU pomeni v prihodnosti stalno rast prostega pretoka oseb, blaga in storitev. Posledice podnebnih sprememb so za obalna območja vse večja nevarnost. Da bi zagotovile trajnostni razvoj morskih in obalnih območij, imajo obalne države še vedno neenake izkušnje, tehnične zmogljivosti, finančne vire in znanja.

Morja, otoki in obalne regije so zapleteni in medsebojno povezani sistemi. Zato ni presenetljivo, da so se države jadransko-jonskega območja odločile okrepiti sodelovanje, začevši z morjem, njihovim glavnim skupnim naravnim bogastvom.

UVOD

(1) Cilji

To sporočilo presoja potrebe in potencial aktivnosti povezanih z morjem v jadransko-jonskem območju ter določa okvir za oblikovanje skladne pomorske strategije in ustreznega akcijskega načrta do leta 2013. V kolikor bi se države članice odločile zaprositi Komisijo, da pripravi strategijo EU za jadransko-jonsko regijo, bi ta strategija lahko bila prvi gradnik takšne makro-regionalne strategije EU, ki bi pokrivala še dodatna področja.

Strategija bo opredelila dejavnosti in skupne pobude, s katerimi bo obravnavala čezmejne izzive in priložnosti, ki jih je možno izkoristiti le s skupnim pristopom. Da bi spodbudila čezmejna partnerstva in prednostno določila cilje, s katerimi se lahko mobilizirajo lokalni, regionalni in nacionalni akterji, da prednostne naloge iz strategije Evropa 2020 pretvorijo v ciljno usmerjene dejavnosti, bo uporabila obstoječe vire, zakonodajo in strukture.

Zahvaljujoč pametnemu upravljanju lahko izvajanje te strategije služi kot gospodarsko gonilo brez potrebe po dodatnem denarju. Pripomoglo bo tudi k boljši pripravi vlog za projekte ter usklajevanju njihovega financiranja in izvajanja, zlasti ob upoštevanju bolj učinkovite porabe v novem finančnem okviru za obdobje 2014–2020. Ob spoštovanju pristojnosti držav članic, upravičenih do podpore, so pomorski projekti lahko financirani iz različnih programov EU in z različnimi finančnimi instrumenti. Ti vključujejo ESRR, KS, ESS, ESR¹ ter druge programe financiranja in instrumente, tako obstoječe (npr. 7. OP² in LIFE+³) kot prihodnje (npr. instrument za povezovanje Evrope in ESPR⁴). Prav tako je treba uporabiti sredstva IPA⁵, da bi

¹ Evropski sklad za regionalni razvoj, Kohezijski sklad, Evropski socialni sklad, Evropski sklad za ribištvo.

² Prihodnji okvirni program za raziskave in inovacije (Obzorje 2020).

³ Finančni instrument za okolje.

⁴ Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo.

⁵ Instrument za predpristopno pomoč.

v prihodnje ukrepe vključili države kandidatke in potencialne države kandidatke. Obstajajo tudi drugi možni viri financiranja, kot so mednarodne finančne ustanove, vključno z investicijskim okvirom za Zahodni Balkan (WBIF), nacionalni, regionalni in lokalni viri ter zasebni vlagatelji. Posvetiti je treba pozornost njihovemu učinkovitemu kombiniranju znotraj strateškega okvira. Če se financiranje določenega projekta lahko šteje kot državna pomoč, je treba upoštevati tudi pravila o konkurenci.

S podpiranjem dolgoročnega trajnostnega in odgovornega ribištva, dobrega okoljskega stanja morskega okolja ter varnejšega in stabilnejšega pomorskega prostora bo strategija položila temelje za rast. Prav tako bo pomagala pri obravnavi horizontalnih vprašanj, kot je učinkovito prilagajanje posledicam podnebnih sprememb. To bo spodbujalo preišljeno, trajnostno in vključujočo rast pomorskega gospodarstva, kar bo prispevalo k doseganju ciljev iz strategije Evropa 2020⁶.

(2) Geografsko območje uporabe

Jadransko in Jonsko morje⁷ povezujeta ozemlja sedmih držav: treh držav članic (Grčije, Italije in Slovenije), ene države pristopnice (Hrvaške) in dveh potencialnih držav kandidatk (Albanije ter Bosne in Hercegovine). Srbija, prav tako država kandidatka, je ena izmed osmih članic jadransko-jonske pobude⁸. Tudi druge države na tem območju imajo politične in gospodarske interese v pomorskih dejavnostih v Jadranskem in Jonskem morju in so zato za vsak posamezen primer lahko vključene v posebne dejavnosti.

(3) Ozadje

Med obalnimi državami Jadranskega in Jonskega morja že obstaja obsežno sodelovanje, ki delno izvira iz evropskih programov, kot so Jadranski program za čezmejno sodelovanje (instrument za predpristopno pomoč) in prihodnji programi za to območje, in delno iz drugih pobud, kot je Jadransko-jonska pobuda.

To sporočilo določa okvir za prilagoditev celostne pomorske politike potrebam in potencialu naravnih bogastev ter družbeno-gospodarskemu ustroju jadransko-jonskih pomorskih in obalnih območij. Svet je v sklepih o celostni pomorski politiki iz decembra 2011 izrazil podporo „*prizadevanjem držav članic ob Jadranskem in Jonskem morju, da bi v okviru makroregionalne strategije okrepile pomorsko sodelovanje v regiji s sosednjimi državami, ki niso članice EU.*“ Kot je poudarjeno v „Limassolski izjavi“⁹, je sodelovanje v morskem bazenu mejnik v razvoju in izvajanju celostne pomorske politike EU. Zbrane izkušnje iz Baltskega morja¹⁰, Donave¹¹ in Atlantskega oceana¹² lahko nudijo uporabne primere in

⁶ COM(2010) 2020 konč.

⁷ Za namene tega sporočila se sklicujemo na definicijo Mednarodne hidrografske organizacije, ki južno mejo Jonskega morja določa kot črto od rta Tenaron do rta Passero.

⁸ Jadransko-jonska pobuda je pobuda za regionalno sodelovanje, ustanovljena leta 2000 z Anconsko deklaracijo. Srbija je postala članica jadransko-jonske pobude kot naslednica Državne skupnosti Srbije in Črne gore.

⁹ Izjava evropskih ministrov, pristojnih za celostno pomorsko politiko, in Evropske komisije o morski in pomorski agendi za rast in delovna mesta, ki je bila sprejeta 8. oktobra 2012.

¹⁰ COM(2009) 248 konč. in COM(2012) 128 konč.

¹¹ COM(2010) 715 konč.

¹² COM(2011) 782 konč.

pridobljeno znanje. Spodaj predstavljene ideje so bile potrjene na treh delavnicah zainteresiranih strani, ki so leta 2012 bile organizirane v Grčiji, Italiji in Sloveniji.

OBLIKOVANJE AGENDE ZA PREMIŠLJENO, TRAJNOSTNO IN VKLJUČUJOČO RAST IZ MORJA

1. STEBER: Povečanje potenciala modrega gospodarstva

V sporočilu „*Modra rast: možnosti za trajnostno rast v morskem in pomorskem sektorju*“¹³, Komisija predstavlja zamisel o evropskem modrem gospodarstvu. Da bi izkoristile gospodarsko rast iz morja, morajo države ustvariti ustrezne pogoje za inovacije in konkurenčnost ter se osredotočiti na področja, kjer imajo konkurenčno prednost.

1.1 Ustvarjanje pogojev za inovacije in konkurenčnost

Da bi izkoristili možnosti za rast v morskem in pomorskem sektorju, je treba obravnavati številna gonila za rast in ozka grla. Ta zajemajo upravno poenostavitev in uskladitev, potrebe po veččinah, raziskave, razvoj in inovacije, pomorske grozde, premišljeno in podnebju primerno infrastrukturo ter kvalificirano in mobilno delovno silo. Ustrezni pogoji za njihov razvoj bodo ključnim sektorjem na območju, kot so ladjedelništvo, industrija plovil in logistika, pomagali okrepiti konkurenčnost in ustvarili nove poslovne priložnosti. Dober primer pomorskega grozda, ki združuje visokotehnološko industrijo, univerze in regionalne oblasti, je Ditenave v Furlaniji - Julijski krajini.

Naraščajoča raba morskega in obalnega prostora v gospodarske namene bi lahko okrepila tekmo zanj. Pomorsko prostorsko načrtovanje je ključni element za doseg takšnega sprejemanja odločitev, ki uravnava interese sektorjev, tekmujoče za pomorski prostor. Podobno temu celovito gospodarjenje z obalnim pasom (Integrated Coastal Zone Management - ICZM) pomaga pri soočanju z naraščajočim pritiskom na obalne pasove. Prednostni akcijski načrt UNEP/MAP¹⁴ igra pomembno vlogo pri zagotavljanju podpore sredozemskih držav za ICZM, ki izvajajo Protokol ICZM k Barcelonski konvenciji.

Glede na navedeno, so lahko primeri prednostnih področij za razvoj naslednja področja:

- krepitev upravnega sodelovanja, zaradi poenostavitve in uskladitve formalnosti za pomorski promet, kot je določeno v pravnem redu EU;
- spodbujanje nastanka pomorskih grozdov in raziskovalnih omrežij kakor tudi oblikovanje raziskovalne strategije za spodbujanje inovacij;
- povečanje mobilnosti in izboljšanje kvalifikacij delovne sile, vključno s preglednostjo kvalifikacij;
- razvoj pomorskega prostorskega načrtovanja in ICZM na nacionalni in čezmejni ravni, ki temelji na ekosistemskem pristopu in v največji možni meri uporablja izsledke ključnih raziskav EU o zavarovanih morskih območjih¹⁵.

¹³ COM(2012) 494 konč., 13. september 2012.

¹⁴ Organ, zadolžen za izvajanje Konvencije za varstvo morskega okolja in obalnega območja Sredozemlja, je koordinacijska enota UNEP/MAP.

¹⁵ Npr. projekt COCONET iz sklopa projektov FP7-OCEAN.

1.2 Ustrezni morski in pomorski sektorji

1.2.1 Pomorski promet

Glede na njuno lego v Evropi na oseh vzhod-zahod in sever-jug, sta Jadransko in Jonsko morje pomembni pomorski prometni poti. Več srednjeevropskih in kopenskih držav je pri uvozu močno odvisnih od severnojadranskih pristanišč. Pet severnojadranskih pristanišč (Koper, Ravena, Reka, Benetke in Trst) se je združilo v logistično platformo v okviru Združenja severnojadranskih pristanišč NAPA. Konkurenčnost jadranskih in jonskih pristanišč, kakor je bila identificirana v strategiji pristanišč EU, ki je še v razvoju, pri čemer so ustrezni predlogi predvideni v prvi polovici leta 2013, je med drugim odvisna od:

- njihovih zmogljivosti, da s povezovanjem pomorskega in kopenskega prometa povečajo intermodalnost. Pomanjkanje železniških in avtocestnih povezav bi morala nadoknaditi baltsko-jadranski in sredozemski koridor, predvidena v instrumentu za povezovanje Evrope;
- učinkovitega in okolju prijaznega obratovanja.

Pristanišča igrajo ključno vlogo pri zagotavljanju ozemeljske kontinuitete in socialne kohezije. Vendar so pomorske povezave za blagovni in potniški promet po jadranskih in jonskih državah redko zelena izbira. Glede na veliko število držav in mest ob Jadranskem in Jonskem morju ter sorazmerno kratke morske razdalje med njimi, obstaja veliko možnosti za pomorski prevoz na kratkih razdaljah. Jadranska pomorska avtocesta¹⁶ je primer naporov, da bi ustvarili uspešno in zanesljivo prevozno storitev v transevropskem multimodalnem prevoznem sistemu. Čezmejna povezanost s trajekti je še posebej pomembna zaradi velikega števila otokov ob hrvaški in grški obali.

Glede na navedeno, so lahko primeri možnih prednostnih področij za razvoj v načrtovani pristaniški strategiji in prihodnjih aktivnostih TEN-T naslednja področja:

- optimizacija vmesnikov, postopkov in infrastrukture za olajšanje trgovine z južno, srednjo in vzhodno Evropo;
- optimizacija povezav z razvojem celostnega, na povpraševanju temelječega in nizkoogljičnega pomorskega prevoznega omrežja v regiji, s posebnim poudarkom na povezanosti otokov;
- povečanje dolgoročne okoljske in gospodarske trajnosti.

Konkretni možnosti za preučitev bi lahko bili izboljšana povezanost pristanišč z njihovim ozadjem in zagotovitev hitrega oblikovanja prostora za pomorski prevoz brez meja (zmanjšanje upravnega bremena za pomorsko izmenjavo znotraj EU, ki poteka v regiji, ali spodbujanje učinkovitih in kakovostnih pristaniških storitev v regiji).

¹⁶ ADRIAMOS

1.2.2 Obalni in pomorski turizem

Turizem je pomemben za gospodarstvo, ker je ena izmed glavnih in hitro rastočih pomorskih dejavnosti. Regionalno gospodarstvo ima od njega velike koristi, ker ustvarja delovna mesta in spodbuja ohranjanje obalne in pomorske kulturne dediščine. Forum gospodarskih zbornic jadransko-jonskega območja je razvil skupno blagovno znamko „AdriIon“. Ustrezno upravljanje intenzivnega obalnega turizma je temelj za blažitev možnih negativnih posledic na obalno in pomorsko okolje, od katerega je močno odvisen. Treba je na primer prilagoditi zmogljivosti obratov za obdelavo odpadkov in čistilnih naprav, da bi se izognili njihovemu odlaganju neposredno v morje.

Na jadransko-jonskem območju je že vidna hitra rast turističnih križarjenj. Benetke in Dubrovnik se v Evropi uvrščata med deset glavnih potniških pristanišč za križarjenja. Naraščajoča segmentacija trga in novi poslovni modeli odpirajo nove možnosti za različna pristanišča.

Kulturna in arheološka dediščina na obalnem območju in morskem dnu je pomemben dejavnik za razvoj turizma in skupno identiteto.

Glede na navedeno, so lahko primeri prednostnih področij za razvoj naslednja področja:

- podpora trajnostnemu razvoju obalnega in pomorskega turizma, spodbujanje inovacij in skupnih strategij trženja ter proizvodov;
- zagotavljanje trajnosti sektorja z omejevanjem okoljskega odtisa ob upoštevanju posledic podnebni sprememb;
- spodbujanje trajnostnega razvoja turističnega križarjenja;
- večanje vrednosti in spoštovanja kulturne dediščine.

Konkretni možnosti za preučitev bi lahko bila krepitev skupnih blagovnih znamk za turistično promocijo regije, v skladu z delom, ki so ga začele gospodarske zbornice jadransko-jonskega območja, in identificiranje novih poslovnih modelov za turistična križarjenja.

1.2.3 Ribogojstvo

V EU ribogojstvo neposredno zagotavlja 80 000 delovnih mest in s tem pomemben vir dohodkov na številnih obalnih območjih EU. S preko 284 000 tonami gojenih rib letno sta Italija in Grčija v celotnem Sredozemlju med prvimi petimi državami proizvajalkami.

Razvoj močnega, visokokakovostnega evropskega ribogojstva, ki je okoljsko in gospodarsko trajnostno, lahko prispeva k ustvarjanju delovnih mest in oskrbi z zdravimi živili. Ribogojstvo lahko tudi blaži pritisk ribolova in pomaga ohraniti ribji stalež. Organ EU za okoljsko zakonodajo primerno predvideva omejitve negativnih posledic.

Številne prepreke ovirajo razvoj celotnega potenciala ribogojstva v EU: omejen dostop do prostora in izdaja dovoljenj; razdrobljenost industrije; omejen dostop do začetnega kapitala ali posojil za inovacije; dolgotrajni upravni postopki in birokracija. Ob polnem upoštevanju načela subsidiarnosti predlaga reforma skupne ribiške politike spodbujanje ribogojstva z usklajenim pristopom, temelječim na neobveznih strateških smernicah in skupnih prednostnih nalogah ter izmenjavi najboljših praks z odprto metodo usklajevanja. Glede na navedeno sta lahko primera prednostnih področij za razvoj naslednji področji:

- ustvarjanje novih delovnih mest in poslovnih priložnosti z nadaljnjimi raziskavami in razvojem;
- v skladu z načeli pomorskega prostorskega načrtovanja priprava orodij za primerno umestitev ribogojstva v vode, vključno z orodji za identifikacijo dejavnosti, pri katerih bi prišla v poštev delitev lokacije z drugimi gospodarskimi dejavnostmi.

Konkretni možnosti za preučitev bi lahko bila sodelovanje z namenom zmanjšati upravno breme in optimizacija prostorskega načrtovanja z izmenjavo najboljših praks.

2. STEBER: Zdravo morsko okolje

Jadransko-jonsko obalno in pomorsko okolje gosti veliko raznovrstnih habitatov in vrst. V obeh morjih se nahajajo travniki s pozejdonko in različni morski sesalci¹⁷.

Ti habitati so zelo občutljivi na onesnaževanje, kar izvira iz kombinacije visokega pritiska na okolje zaradi človekovega delovanja in topografskih značilnosti. Sodelovanje med obalnimi državami poteka v okviru Okvirne direktive o morski strategiji, Barcelonske konvencije in protokolov k njej ter Mešane komisije za varstvo Jadranskega morja in obalnih območij.

Znaten vpliv na Jadransko morje imajo rečni odtoki. Približno ena tretjina celinskih vod v Sredozemlju odteka v severni in srednji Jadran. Evtrofikacija, ki zaradi tega nastaja, je za to območje ena izmed glavnih groženj¹⁸. Izvrševanje določb Okvirne direktive o vodah je zato pomembno za vzpostavitev dobrega okoljskega stanja morskega okolja.

Morski odpadki niso samo estetski problem, ampak tudi znatno ogrožajo življenje v morju. Glavni viri onesnaževanja so dejavnosti na kopnem: gospodinjski odpadki, odplake iz turističnih objektov in odtoki z odlagališč odpadkov.

Za območje je značilen tudi intenziven pomorski promet, ki povzroča ladijske in pristaniške emisije, nevarnost nesreč in vnos invazivnih neavtohtonih vrst z balastnimi vodami. Leta 2005 so Hrvaška, Italija in Slovenija podpisale sporazum o podregionalnem načrtu ukrepov¹⁹, ki vzpostavlja pravni in operativni okvir za preprečevanje in boj proti onesnaževanju morskega okolja.

Glede na navedeno, so lahko primeri prednostnih področij za razvoj z ustreznimi politikami EU naslednja področja:

- zagotovitev dobrega okoljskega in ekološkega stanja morskega in obalnega okolja do leta 2020, v skladu z ustreznim pravnim redom EU in ekosistemskim pristopom iz Barcelonske konvencije;
- ohranitev biotske raznovrstnosti, ekosistemov in njihovih funkcij z vzpostavitvijo in upravljanjem evropskega ekološkega omrežja Natura 2000, ob upoštevanju s tem povezanega dela v okviru Barcelonske konvencije;
- zmanjšanje količin morskih odpadkov, vključno z boljšim ravnanjem z odpadki na obalnih območjih;
- redno izboljševanje podregionalnega sodelovanja in spremljanja obstoječih mehanizmov, zlasti tistih, ki jih je za preprečevanje, pripravljenost in usklajen odziv na večja izlitja nafte oblikovala EMSA, ter preučevanje, kako bolje izkoristiti razpoložljiva sredstva EU.

¹⁷ Začetna celostna ocena Sredozemskega morja, kar ustreza tretjemu koraku v postopku ekosistemskega pristopa.

¹⁸ Prav tam.

¹⁹ Podregionalni načrt ukrepov za preprečevanje večjega onesnaženja Jadranskega morja, za pripravljenost in odzivanje nanj.

Konkretni možnosti za preučitev bi lahko bila izmenjava najboljših praks med upravljavci zavarovanih morskih območij za ohranitev biotske raznovrstnosti, na podlagi dela v okviru omrežja zavarovanih jadranskih območij (AdriaPAN), in izvajanje podregionalnega načrta ukrepov z možnostjo razširitve na druge jadransko-jonske države.

3. STEBER: Varnejši in stabilnejši pomorski prostor

Zdravje ljudi in okolja ter izzivi v zvezi z varnostjo in stabilnostjo niso omejeni samo na morske meje ene države. Cilj bi moral biti sinergičen regionalen odziv, z usklajenim izvajanjem obstoječih pravil EU in mednarodnih pravil ter izkoriščanje novih tehnologij.

Za nekatere tretje države v regiji obstaja potreba po tem, da kot države zastave izboljšajo delo in da glede na opravljeno delo izboljšajo uvrstitev na seznamu Pariškega memoranduma o soglasju glede nadzora, ki ga opravlja inšpekcija za varnost plovbe. Strogo izvajanje pravil EU in mednarodnih pravil bo sčasoma prispevalo k razvoju kakovostnega pomorskega prometa v regiji, ustvarilo enake konkurenčne pogoje, spodbujalo mobilnost in postopoma pripravilo države kandidatke in potencialne države kandidatke na pristop k EU. Prizadevati si je treba za vzpostavitev kulture skladnosti z obstoječimi pravili EU in mednarodnimi pravili.

V primerjavi z drugimi regijami je letno tudi več prometa s potniškimi ladjami, obenem še narašča prevoz nafte in plina. Jadransko in Jonsko morje razen trgovskega prometa uporabljajo kriminalne združbe, ki se ukvarjajo z nezakonitimi migracijami in drugimi nezakonitimi dejavnostmi. Povečati je treba zmogljivosti javnih organov za spremljanje pomorskega prometa, odzivanje v izrednih razmerah, reševanje človeških življenj, obnavljanje morskega okolja, nadziranje ribištva in obvladovanje varnostnih groženj ter ilegalnih dejavnosti.

Primeri prednostnih področij, ki bi jih bilo treba razviti zlasti v sosednjih državah v regiji, upoštevajoč ukrepe, ki se izvajajo v okviru pravnega reda EU in vpletenih nacionalnih ustanov, so naslednji:

- izboljšanje kulture skladnosti pri nadzoru države zastave in države pristanišča, odgovornosti in zavarovanja pomorskega prevoza, sanitacije in nadzora nalezljivih bolezni na ladjah, preiskave nesreč in varnosti v pristaniščih;
- okrepitev sodelovanja nacionalnih ali regionalnih pomorskih organov z EU in oblikovanje mehanizmov, ki z uporabo sistema SafeSeaNet omogočajo izmenjavo informacij o pomorskem prometu med nacionalnimi informacijskimi sistemi VTMISS²⁰;
- podpora razvoju sistemov za podporo odločanju, zmogljivosti za odzivanje na nesreče in kriznih načrtov;
- zagotavljanje ustreznih virov informacij za posadke in navigatorje, kot so batimetrija, kartografiranje morskega dna in hidrografske raziskave ter vključitev teh informacij v elektronske navigacijske karte (e-navigacija), zlasti za uporabo na potniških ladjah.

Da bi dosegli te cilje, bi lahko bila konkretna možnost za preučitev, ki se je pokazala v prvem krogu posvetovanj z zainteresiranimi stranmi, nadgradnja obstoječega sistema ADRIREP²¹ in njegova vključitev v SafeSeaNet.

²⁰ Sistem spremljanja in obveščanja za ladijski promet.

²¹ Sistem obveznega javljanja ladij v Jadranskem morju.

4. STEBER: Trajnostne in odgovorne ribolovne dejavnosti

Strategija bi morala okrepiti prizadevanja za dolgoročno trajnostno in odgovorno ribištvo, da bi ribolovne dejavnosti lahko še naprej zagotavljale gospodarski vir za obalna območja.

Najprej bi morali najti način za učinkovito izvajanje načel skupne ribiške politike. Skupna ribiška politika pri upravljanju z ribištvom zagovarja pristop od spodaj navzgor. Skupna načela in orodja za zavarovana morska območja, ki so posebnega pomena za ribištvo²², vključno s sprejetjem ukrepov za zaščito občutljivih habitatov in določenih vrst (npr. želv in delfinov), bi bili prav tako koristni za to področje.

Med upravnimi organi in organizacijami proizvajalcev iz Hrvaške, Italije in Slovenije že obstaja sodelovanje na področju trgovinskih vidikov ribištva, kar je na primer vodilo k ustanovitvi Družbenogospodarskega observatorija za ribištvo in ribogojstvo v severnem Jadranu. Njegov obseg bi se z namenom razvoja tržnih informacij in storitev lahko razširil, s čimer bi zagotovili boljšo sledljivost in omogočili trženje proizvodov.

Na področju kontrole, spremljanja in nadzora, je treba okrepiti kulturo skladnosti in olajšati pretok informacij, kar bi temeljilo na izmenjavi izkušenj in najboljših praks ter nadaljnjemu razvoju skupnih operativnih pobud. Potrebno je tudi preučiti možnosti za nadgradnjo vseh ustreznih operativnih orodij (sistemov, opreme in drugih virov).

Znotraj večstranskega okvira Generalne komisije za ribištvo v Sredozemlju in regionalnih projektov FAO (Adriamed in Eastmed) že obstaja sodelovanje na področju znanstvenih vprašanj in upravljanja ribištva. Te projekte je treba okrepiti s povečanim sodelovanjem vseh držav podpisnic. Vzporedno bi lahko spodbudili nadaljnje znanstveno sodelovanje med državami v regiji, da bi znanstvene raziskave bolje povezali s potrebami v ribištvu in ribogojstvu.

Glede na navedeno so lahko primeri prednostnih področij za razvoj naslednja področja:

- trajnostno upravljanje ribištva, vključno z razvojem večletnih načrtov in ukrepov, kot so zavarovana morska območja v širšem smislu;
- prispevek k dobičkonosnosti in trajnosti ribištva, s krepitvijo udeležbe zainteresiranih strani v upravljanju ribištva in drugih dejavnostih;
- izboljšanje kulture skladnosti, varčevanje z viri, olajšanje pretoka informacij in krepitev sodelovanja pri nadzoru nad ribolovnimi dejavnostmi;
- razvoj znanstvenega sodelovanja v ribištvu.

Konkretni možnosti za preučitev bi lahko bila razvoj tržnih informacij in storitev, da bi v regiji zagotovili trženje proizvodov iz ribištva in ribogojstva, ki bi bilo jasno, učinkovito in

²² Na primer ribolovna zavarovana območja iz člena 19 uredbe o Sredozemskem morju, zaprta območja za ribolov v okviru GFCM in posebej zavarovana območja, pomembna za Sredozemlje, iz Barcelonske konvencije.

skladno z ustreznimi pravili, ter izmenjava družbenogospodarskih podatkov v ribiškem sektorju.

NASLEDNJI KORAKI: AKCIJSKEMU NAČRTU NAPROTI

Pomorska strategija za Jadransko in Jonsko morje bo podrobneje opisana v akcijskem načrtu, ki bo pripravljen v drugi polovici leta 2013, upoštevajoč tekoče in načrtovane ukrepe ustreznih politik EU. Da bi odgovorila na zgoraj predstavljene izzive in priložnosti, bo na podlagi stebrov, identificiranih v tem sporočilu, zajela prednostna področja in ukrepe, za katere je priporočljiva podpora. Hkrati bo postavila jasne cilje, ki bodo skladni s cilji iz strategije Evropa 2020. Te ukrepe bodo izvajale zainteresirane strani iz regije, s katerimi bo Komisija sodelovala, vključno z vladami in agencijami, regijami, občinami, poslovnimi akterji, raziskovalci ter mednarodnimi in nevladnimi organizacijami.

Komisija bo sodelovala s temi zainteresiranimi stranmi in drugimi ustanovami, organi načrtovanja in medvladnimi organizacijami dejavnimi v regiji, da bi, kjer je primerno, uskladila njihove dejavnosti s cilji strategije in da bi za predvidene ukrepe in projekte določila usklajevalne organe.

Upravljanje s strategijo je treba opredeliti z namenom vzpostavitve, nadzora in izvajanja pripadajočega akcijskega načrta na najbolj usklajen način.

SKLEPNA UGOTOVITEV

Komisija je prepričana, da bo ta okvir podpiral vse države pri doseganju ciljev iz Evrope 2020 glede na njihovo morsko bogastvo, potencial in trajnostno rabo. Spodbujal bo evropsko integracijo ter ozemeljsko sodelovanje na prožen in vključujoč način, ob hkratnem spoštovanju načela subsidiarnosti. Evropska komisija želi vedeti, ali identificirana prednostna področja pokrivajo poglobitve zadeve, pri katerih je lahko nadaljnje sodelovanje koristno. Evropsko komisijo prav tako zanimajo zamisli o učinkovitem in prožnem upravljanju, ki je oblikovano kot del strateškega in akcijskega načrta z namenom uporabiti ukrepe v praksi. Zato poziva Svet, Evropski parlament, Odbor regij in Evropski ekonomsko-socialni odbor, da proučijo in potrdijo to sporočilo.